

A PERIÓDUSOS RENDSZER NEMZETKÖZI ÉVE

Ez is belefért, avagy még két dolog, ami jóvá tette a tavalyi évet

Hamarosan vége a Periódusos Rendszer Évének! Ez a mondat sokszor, sok helyen elhangzott a múlt év végéhez közeledve, de a mi történeteink szempontjából annak van különleges jelentősége, amit az Egyesület székházában, elnök asszonyunk mondott ki, azzal folytatva, hogy jó lenne még valami „ütős” programot csinálni zárásként! Meg is indult az ötletelés a Kémia tanári Szakosztály – mint legfőbb érintett – bevonásával. A sok ígéretes projekt-javaslat közül kettő is bekerült a „mindenképpen megvalósítandó” kalapba. (Amikor az ember vérszemet kap, nem mérlegel, főleg nem a ráfordítandó munka tekintetében.)

Megkezdődött hát a projektötletek kidolgozása és a szervezés... A megvalósítás végül mindkét esetben a Magyar Kémikusok Egyesülete és az Eszterházy Károly Egyetem koprodukciójának köszönhető. Az együttműködés alapját a közös MTMI-projekt képezte.

PROJEKT #1: Non-stop kísérleti bemutató verseny

A cél a tanulás, tanítás, szórakoztatás együttes megvalósítása volt a kémia legfontosabb eszköze, a kísérlet segítségével. A versenyre jelentkező csapatok feladata az volt, hogy a periódusos rendszer egy eleméhez vagy elemcsoportjához kapcsolódó kísérletekből állítsanak össze 10 perces kísérleti videót.

Legnagyobb örömeinkre nemcsak középiskolás, hanem általános iskolás, sőt egyetemista csapatok is neveztek. A zsűrinek, mint általában, nehéz volt a helyzete – már a 10 legjobb pályamű kiválasztásakor is, melyek részt vehettek a döntőben, ahol a csapatoknak előben kellett bemutatniuk a kísérleteiket.

Az eseménynek a BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kara adott otthont. A rendezvény részben a K épület Dísztermében zajlott, ám – vendéglátóink kiváló ötletének köszönhetően – a kísérletezők laboratóriumi körülmények között dolgozhattak, bemutatójukat pedig, a videóközvetítésnek köszönhetően, a vendégek a Díszteremben láthatták.

A megnyitót követően kisorsoltuk a versenyző projektek bemutatási sorrendjét, és míg az első négy csapat felkészült, a vendégek Lente Gábor előadását hallgathatták „A periódusos rendszer története” címen. Az első kísérleti blokkot követően a Nemzetközi Junior Természettudományi Olimpia (IJSO) 2019. évi versenyzői meséltek a versenyről. Újabb kísérleti blokkot és szünetet követően a Nemzetközi Mengyelejev Kémiai Diákolimpia és a Nemzetközi Kémiai Diákolimpia (IChO) résztvevői mutatták be a versenyt és eredményeiket. A harmadik kísérleti blokkot a Nemzetközi Kémiai Torna (IChTo) résztvevőinek beszámolója követte. Ebben a blokkban kapott helyet a Pécsi Tudományegyetem két projektje (Cink, Vascsoport), melyeket a 10 döntőbe jutott versenyző csapat közül kiemeltünk, és az impozáns hozzáértéssel elkészített bemutatókat versenyen kívül tekinthette meg a közönség. A kísérleteket Molnár Dóra, Illés Gergely és Réti Miklós Máté, a PTE Természettudományi Karának Bsc-hallgatói mutatták be.

A rendezvény jó lehetőséget teremtett az ország középiskoláinak szánt periódusos rendszerek virtuális átadására – amelyeket az EMMI készített a Periódusos Rendszer Éve alkalmából – és a nemzetközi versenyeken sikeresen szereplő diákok emléklapjainak átadására.

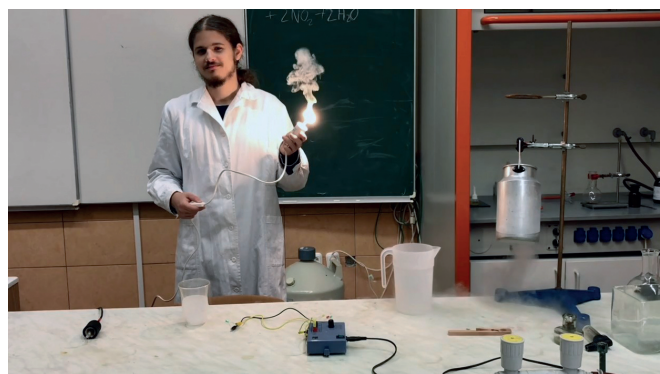
Végül sor került az eredményhirdetésre és a nap értékelésére.

A közel 150 fős közönség a következőknek tapsolhatott (a zsűri és a közönség döntése alapján):

- I. Timan(y)gialok – Janda Adél, Megyeri Hanna, Staub Veronika, 11. osztály, Széchenyi István Gimnázium, Sopron. Felkészítő tanár: Kiss-Husza Pálma.
- II. A levegő alkotóelemei és egy(két) vegyületük – Ágasvári-Gáspár Benedek, 10. osztály, Miskolci Herman Ottó Gimnázium. Felkészítő tanár: Tepliczky István.
- III. Rezesbanda – Novák Tamás, Zsigmond Gergő, Major Zsolt, 11. osztály, Ajkai Bródy Imre Gimnázium és AMI. Felkészítő tanár: Csermák Mihály.

Közönségszűz: A levegő alkotóelemei és egy(két) vegyületük (Ágasvári-Gáspár Benedek).

A versenyen előben bemutatott kísérletek megtekinthetők az MKE honlapján, a Periódusos Rendszer Nemzetközi Éve alkalmából készített oldalakon: http://www.mke.org.hu/2019_IYPT/.

„A levegő alkotóelemei és egy(két) vegyületük”

PROJEKT #2.: A Nagy Periódusos Rendszer Performansz 2019

Célunk az volt, hogy olyan megmozdulással zárjuk a Periódusos Rendszer Évét, amelyben a lehető legtöbb résztvevőnek emlékezetes marad! Azt gondoljuk, hogy kevés, ha ahhoz a néhány száz (ezer?) fiatalhoz érnek el a rendezvényeink, akik érdeklődnek a kémia iránt, sőt talán szeretik is. Nagyon fontos elérni azokat a fiatalokat (és bennük pozitív attitűdöt kialakítani), akikből sosem lesz kémikus, de alakítóik lesznek a kémia társadalmi megítélésének. Ezt olyan programokkal érhetjük el, amelyek minden fiatal képesek megérinteni néhány vidám perc, egy kedves emlék erejéig. Pontosan ilyennek szántuk a „Nagy Performanszt”, és visszatekintve nagyon sok mindenről szólt amellel, hogy ilyen is lett...

De mi is volt az ötlet? Egy időben minél több helyszínen (természetesen iskolákban) alkossanak a résztvevők élő periódusos rendszereket úgy, hogy a megvalósításban legyen valami egyedi ötlet. Ez esetben az egyidejű megmozdulás alkalmas lesz rekord felállítására, másfelől a projektek, illetve a megvalósításról készített másfél perces videók versenyezhetnek egymással.

Az eredmény (számokban): a szervezők munkájának eredményeként december 13-án, pontban 11 órakor a Kossuth Rádióban elhangzó startjelre 63 helyszínen mintegy 7800 fiatal aktív közreműködésével zajlott le a „Nagy Periódusos Rendszer Performansz”, mely magyar rekord lett! A rekordállításról a résztvevő iskolák hivatalos oklevelet kapnak. Külön örömeinkre szolgál, hogy az első projekthez hasonlóan most is volt a résztvevők között általános iskola, középiskola és felsőoktatási intézmény egyaránt!